

Спецвипуск

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Київського обкому ЛКСМУ

ДУМАЄМО · БОРЕМОСЯ · ЖИВЕМО

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Четвер, 17 квітня 1986 року

№ 46 (3709).

Ціна 2 коп.

ПАМ'ЯТЬ ПРО В. І. ЛЕНІНА —
ВОНА В СЕРЦІ КОЖНОЇ РАДЯН-
СЬКОЇ ЛЮДИНИ. І ТОМУ НЕ МЕН-
ШАЄ З РОКАМИ ВЕЛЕТЕНСЬКА
ЧЕРГА ДО МАВЗОЛЕЮ В. І. ЛЕНІ-
НА: ЛЮДИ ЯДУТЬ ДО ВОЖДЯ ІЗ
СВОЄЮ РАДІСТЮ, ЗІ СВОЇМИ ТРИ-
ВОГАМИ І НАДІЯМИ. ПРОХОДЯТЬ
УРОЧИСТІ, ПІДНЕСЕНІ ПОВІЗ ПО-
ЧЕСНУ ВАРТУ БІЛЯ ВХОДУ; ПРА-
ВО ВАРТУВАТИ ТУТ ДІСТАЄТЬСЯ
НАЙКРАЩИМ, НАЙДОСТОЙНІШИМ
ВОІНАМ.

НА ЗНІМКУ: ВЕРТАЮЧИСЬ
ІЗ НАЙПОЧЕСНІШОЇ ВАРТИ.

Фото В. ЩЕРБАНА.

- ◎ СІОНІЗМ У
МАСЦІ І БЕЗ
МАСКИ (4—5
стор.).
- ◎ СУСПІЛЬСТВО І
ТИ. ЗАГЛЯНЬ У
СВОЄ ЗАВТРА...
(6 стор.).
- ◎ МОВА ДРУЖБИ
ЗРОЗУМІЛА
ВСІМ. (7 стор.).
- ◎ ПАНОРА-
МА СПЕЦВИ-
ПУСКУ (8 стор.).

ПОДІЯ

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

ЩОБ СТРИТИСЬ У НАСТУПНОМУ СТОЛІТТІ

Ім'я Віталія Коротича — поета, кіносценариста, автора книжок прози і публіцистики, популярних радіо-й телепередач — добре відоме молодим кіровоградцям. Його письменницьке слово — завжди плучне, воно про важливе для всіх, злободенне, гостросучасне.

Втім, лауреат Республіканської комсомольської премії імені Миколи Островського, літературної премії імені П. Г. Тичини «Чуття єдиної родини», Державної премії УРСР

імені Т. Г. Шевченка та Державної премії СРСР Віталій Коротич не обмежується письменницькою роботою. Він — депутат Верховної Ради УРСР, член президії Радянського комітету захисту миру, заступник голови Українського комітету захисту миру. Віталій Коротич багато робить для зміцнення дружби й співробітництва між народами, непримиренно виступаючи проти тих, хто заважає взаєморозумінню людей планети. Власне, цій же меті слу-

жать і багато творів письменника. Особливо яскраво його позиція письменника-громадянина проявилася в книгах публіцистики «Кубатура яйця» та «Побачити зблизька» і публіцистичному романі «Лице ненависті» (не випадково перше запитання кореспондента «Молодого комунара» до письменника стосувалося саме цих його творів). Загалом же у розмові йшлося про вміння розбиратися в складнощах життя сучасного світу, протистояти підступам ворожої пропаганди, необхідність сповна досягнути масштаби й значення тих завдань, які радянський народ має здійснити ще в нинішньому столітті, й збагнути своє місце і роль у цій роботі.

(Продовження
на 2—3 стор.).

ПАМ'ЯТІ ПОЛУМ'ЯНОГО ЕРНСТА

У кінотеатрі м. Долинської відбулося урочисте відкриття виставки, присвяченої 100-річчю від дня народження комуніста-ленініста, видатного політичного діяча німецького й міжнародного робітничого руху Ернста Тельмана.

Перед присутніми на відкритті мешканцями міста та німецькими друзями-будівельниками з ІДР виступила секретар райкому Компартії України В. Г. Панченко. Вона розповіла про життя і діяльність полум'яного борця-антифашиста. Потім взяв слово секретар партійного штабу СЕПН Дітер Ліндг.

Ювілеєві Ернста Тельмана було присвячено і мітинг, який відбувся на будові дружби в Долинській, та концерт художньої самодіяльності.

В. СЕМЕНА.

Комсомольсько-молодіжний колектив автогаража колгоспу «Родина» Малови́сківського району ретельно вивчає матеріали XXVII з'їзду КПРС. Особливо цікавить водіїв питання дальшого удосконалення економічного механізму господарювання в агропромисловому комплексі країни. Є в них і перші післяз'їздівські досягнення: Колектив здійснив майже на тисячу тонн надпланових перевезень сільськогосподарських вантажів та зекономив близько 1700 літрів палива.

На знімку (зліва направо): Людмила ЗГЕРЯ, Микола РЕЗЕПА, Віктор БАКУН, Микола ШПАН, Марія ВОРОНЬКО, Володимир БЕРЕЗНЮК та Володимир ГУЦУЛ за вивченням матеріалів XXVII з'їзду КПРС.

Фото М. САВЕНКА.

Адресовано кожному

У доповіді на Пленумі ЦК Компартії України 28 березня 1986 року В. В. Щербіцький відзначав, що у республіці оперативно розгорнуто широке роз'яснення і пропаганду Політичної доповіді ЦК КПРС та інших документів з'їзду. Саме цьому було підпорядковано роботу учасників комсомольського агітпоходу, що охопив сім районів області.

Для пропаганди основних положень і настанов з'їзду було використано найрізноманітніші форми. Лише лекціями (їх прочитано близько 70) охоплено понад 2,5 тисячі слухачів. Велику зацікавленість і жваве обговорення серед робітничої та колгоспної молоді викликали лекції Ю. А. Воронова «Стратегія прискорення», С. В. Каракуліна «XXVII з'їзд про завдання і напрями зовнішньополітичної стратегії партії», В. А. Короленка «XXVII з'їзд КПРС про ідеологічну боротьбу».

Своєрідною складовою частиною агітпоходу стала поїздка групи молодих лекторів, сформованої на базі середньої школи № 25 обласного центру, в Новомиргородський район. Протягом п'яти днів комсомольці зустрічалися з робітниками, колгоспниками, учнями шкіл району.

З успіхом проходили й імпровізовані зустрічі за «круглим столом», під час яких йшлося про завдання, поставлені перед радянською молоддю XXVII з'їздом КПРС.

Оплесками супроводжувались у клубах, виробничих дільницях яскраві літературно-музичні монтажні агітаційно-художньої бригади «Імпульс» Кіровоградського заводу радіовиробів (художній керівник — Євген Векслер, музичний керівник — Олександр Чоботарьов). У своїх виступах самодіяльні митці, виходячи з матеріалів XXVII з'їзду КПРС, піднімали проблеми економії, бережливості, чесного й сумлінного ставлення до праці кожної радянської людини. У відлигив сатиричній програмі «Не прохось мимо» висміювалось таке потворне явище, як пияцтво.

Запам'ятались молоді області й виступи членів обласної молодіжної студії «Сівач» поета Валерія Сидніна, гумориста Олександра Перлюка: їх органічно доповнювали гумористичні монологи А. Меркулової.

Увагу мешканців райцентрів, через які проліг маршрут агітпоходу, щовечора привертала музична програма «Ми — молоді», підготовлена колективом дискотеки «Диско-60» (керівник — М. Бережний, ведучий — Г. Турбівський) виробничого об'єднання «Олександрія-вугілля».

С. КОЛІСНИК.

Щоб стрітись

[Закінчення.
Поч. на 1-й стор.]

КОР.: У книжках «Кубатура яйця» та «Лице ненависті», які виходили великими тиражами українською і російською мовами, ви розповідаєте про своє «відкриття Америки». Видання розійшлося швидко, що свідчить про величезний інтерес читачів до життя американців, до їхніх поглядів на проблеми сучасності. Певно, це і вияв пригнічення радянських людей до взаєморозуміння і мирного співжиття...

В. КОРОТИЧ: Здоровий інтерес до життя іншого народу свідчить, як правило, про високий рівень власної культури. Але я хочу сказати про інше — про тих, хто сліпо схилиється перед усім зарубіжним, хто уявляє собі американське суспільство однорідною масою, вдягнутою в супермодні джинси, і кому інколи вдягачка з «лейблом» підбирає здатність бачити справжню Америку.

...А тим часом — й про це писав у своїх книжках — Америка хвора. Хвора на бездуховність, яку породжує саме «суспільство споживання». Образ «ситого жлоба» — це образ сьогодишнього середнього американця. Один з наслідків «духовної летаргії» — і прагнення «тільки спати, пити, жерти» — втрата інтересу до навчання: 20 мільйонів громадян США залишаються у вік НТР неграмотними. І що більше зростає «машинізація» американського суспільства, то з більшою невідворотністю породжує вона байдужого споживача, обивателя.

Гроші, матеріальні блага будь-якою ціною — ось що складає основу його «моральних цінностей». Це цілком влаштовує владу імушних. Спритно маніпулюючи свідомістю такого обивателя з допомогою тотальної пропаганди, вони роблять все для того, аби розпалити в його душі ненависть. Нена-

висть до всього, що, на думку самого обивателя, може позбавити його святого благополуччя. Такому досить лише вчасно підказати: он той зазіхає на твій добробут. «Той» може бути «червоним», «комуністом», «чорношкірим»... Звідси — расизм, шовінізм, людиноненавистництво — замасковане і явне.

Сучасна Америка — це й злісно антикомуністичний кіносериал «Рембо», це і маєчки з «невинними» написами «Убий комуніста для матусі», це і жахлива політика «неоглобалізму», яка визнає лише «інтереси Америки».

КОР.: Певно, і вам перехід до «чистої» публіцистики якийсь пов'язаний з тим, що ви побачили й відкрили для себе під час своїх зарубіжних поїздок?

В. КОРОТИЧ: Знаєте, під час зустрічей з молоддю, зокрема, літстудійцями, мені не раз довелося чути останнім часом запитання: «А що ви робите для вічності?». Я тоді відповідаю так: «А хіба вічність робиться не сьогодні?». Тобто: мені зараз, на даному етапі мого життя, важливо, щоб мене почули тепер, цієї миті. І ось тому можливість «докричатися» до сучасного читача, втонулого в інформаційному потоці, дає особисто мені публіцистика. Хоча починав я в літературі і думкою, що вірші «можуть все».

КОР.: Тобто, самому нашому прагненню поділитися з читачем «уроками чужого життя» (кажу вашими ж словами) найбільше відповідає публіцистика?

В. КОРОТИЧ: Це ви до речі сказали про уроки, хоча, звичайно, пився я не лише на прикладах чужого, але й нашого життя, і мав можливість порівнювати. Приміром — життя багатонаціональної Америки (я не обмовився, саме багатонаціональної — бо то справжній Вавілон мов і народностей) і Радянського Сою-

у наступному столітті

зу. Там — розмежованість, відокремленість націй, взаємна заздрість, конкуренція, шовінізм, прагнення «підімати під себе» слабшого. У нас — співробітництво, взаємодопомога й взаємобмін народів нашої великої країни. Що краще: жити в дружбі з іншими, допомагати їм і самому відчувати їхню допомогу, чи, як це відбувається в Америці, скрізь і всюди поглядати на кожного з підозрою тільки тому, що він живе в іншому кварталі (в США вихідці з різних країн навіть селяться окремо — скажімо, італійці — в італійському гетто, китайці — в китайському й т. п.)? По-моєму, відповідь на це запитання може бути лише одна: людям краще жити в дружбі. Я собі дозволю тут навести слова героя мого ж таки нарису «Сонце Латвії» Яніса Озолса: «Кожна радянська людина проходить... — мусить проходити — дуже відповідальні школи міжнародного спілкування». І мій герой, і я вважаємо, що є велика закономірність у взаємодопомозі соціалістичних націй нашої країни, у їхньому взаємовигідному обміні культурними цінностями...

КОР.: Ворожі радіоголоси роками не втомлюються галасувати з цього приводу, що такий обмін нібито «призводить до втрати самобутності» націй і народностей у Радянському Союзі»...

В. КОРОТИЧ: Що ж, це перевірений прийом тотальної пропаганди: називати біде чорним... Щодо самобутності, то вона базується на досвіді поколінь того чи іншого народу й визначає світогляд людини у тій мірі, наскільки вона засвоїла суму культурних і моральних цінностей, вироблених цим народом.

Зараз пригадую той час, коли мені пощастило познайомитися й подружитися з відомим латиським письменником Імантом Зієдонісом. Так уже склалось, що ми перебували тоді в Таджикистані і згодом написали про одне й те ж книги. Та вийшли вони у кожного з нас на диво різними. Він, син рибалки з Балтійського моря, побачив у житті братнього народу багато такого, що асоціювалось для нього з чимось рідним, своїм, заповітним — із широкими морськими просторами, з буднями людей морського узбережжя. В моїх же рядках мимоволі відлунював світ, у якому випало дорослішати — Київ, праслов'янське Подніпров'я...

Потім наші книжки стали однією — її видали у Москві російською мовою. Так наші два погляди на одне й те ж стали одним цілим, але ми при цьому не втратили своєї самобутності — кожен лишився самим собою. За океаном же я бачив зовсім інше — там з усіх намагаються робити «американських англіїців». Недарма дехто в Штатах сумно жартує, що в Америці «всі рівні, але англосакси рівніші від інших». Висока культура міжнаціональних відносин — ось що стало нормою в Радянському Союзі. Це якраз те, чого не вистачає у високомашинізованій Америці.

КОР.: Ви щойно говорили про роль письменника у нас як повпреда свого народу, як речника нової спільності — людей радянського суспільства...

В. КОРОТИЧ: Така роль вимагає од літератора перш за все високої вимогливості до самого себе. Бо радянська література, відкриваючи для національних літератур широкий шлях до все-

союзного читача, разом з тим вимагає од них великої самовіддачі, оригінальності. Тобто, в цьому випадку інтернаціоналізм теж виступає як мобілізуюча сила: він стає на заваді так званому «провінціалізму», кредо якого: «для нас і так про-Аде».

КОР.: Тобто, і тут соціалізм виступає як суспільство невпинного руху, прогресу?

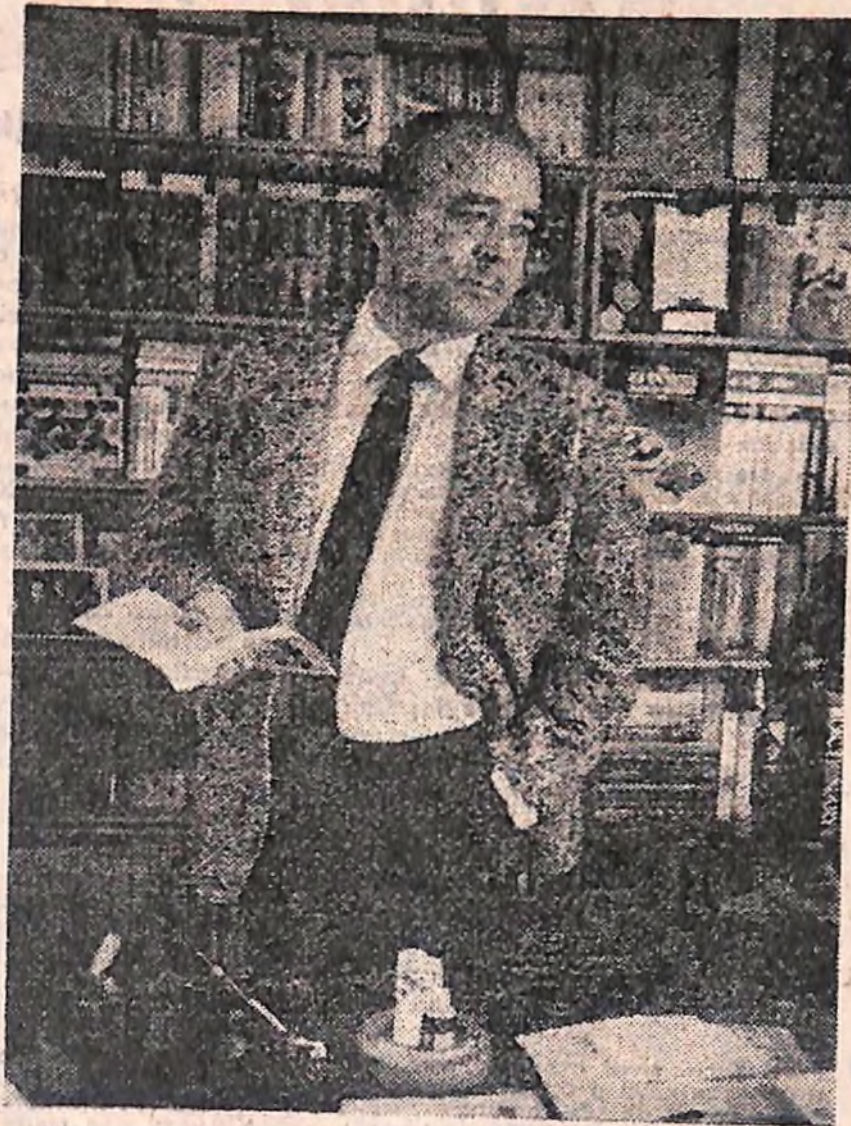
В. КОРОТИЧ: Так, нашо-му суспільству чужий застій. І у виробничому житті, і в літературі, і в політиці. Підтвердження тому — останні події в житті радянського суспільства, в першу чергу: XXVII з'їзд КПРС, який виробив стратегію соціально-економічного прискорення, ті заходи партії, яких уже вжито для втілення цієї стратегії. Незмінність мети — все для людини, все в ім'я людини — є запорукою й успіху нашої зовнішньої політики. Нове підтвердження тому — виступ Михайла Сергійовича Горбачова по радянському телебаченню 29 березня і промова на зустрічі з трудящими м. Тольятті 8 квітня ц. р. Він не лише сповіює нас тривогою за майбутнє світу — він ще й дає нам велику надію: є у світі могутня сила, яка відстоює і неодмінно відстоїть мир. І кожен з нас — частка цієї великої сили, частка великого радянського народу.

Тому й кажу я, що майбутнє робиться сьогодні. Тому й надіюся на зустріч з вами у наступному столітті — першому столітті третього тисячоліття.

Вів розмову
П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

Київ — Кіровоград.

На знімку: відомий письменник, головний редактор журналу «Всесвіт» Віталій КОРОТИЧ.

Про здобутки колгоспу імені Леніна Знаменського району, де головують Герой Соціалістичної Праці В. М. Гуртовий, слава йде далеко за межі області. Серед тих, хто сповна продовжує добрі трудові традиції трудівників господарства, чимало молодих: це і механізатори Олександр Гавриш, Віктор Чинчой, і водії Анатолій Коваленко, Олександр Бородатий, і працівники колгоспного саду Василь Маленко, Олександра Запорожченко та багато інших: комсомольська організація господарства налічує 103 чоловіки. Ознаки нового, які трапляються у Суботнях на кожному кроці, — нові

омшатні житлові будинки, заклади соціалістичного побуту, зелені затишні алеї, спортивні споруди — це також справа і їхніх рук. Недавно з'явився клуб технічної творчості — знову ініціаторами його створення виступили молоді... Клуб об'єднує двадцять ентузіастів, і бажаючих приєднатися до них не бракує.

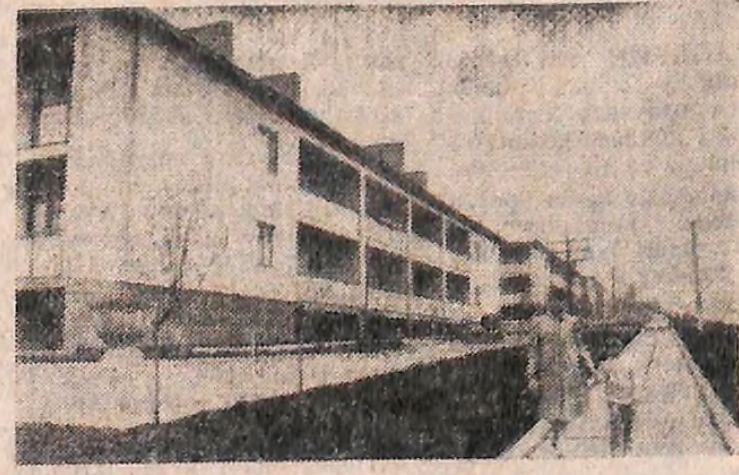
Колгосп імені Леніна — велике багатогалузеве господарство, яке діє, як добре налагоджений механізм. Економічна міць цього сучасного сільськогосподарського підприємства — запорука добробуту суботчан. А твориться вона на кожному робочому місці, трудом кож-

ного, що стає часточкою колективних здобутків.

Тут кожен має повну можливість працюючи для загального блага сповна реалізувати й свої здібності, вміння, знання. Певно, у цьому і найвищий соціальний зміст високого рівня життя суботнівських колгоспників.

На знімках: ці яблука, які так добре збереглися в холодильниках, (сортус їх робітниця саду Т. САВІЦЬКА) — з минулорічного врожаю; затишно в квартирі суботчан АНДРОНІЧЕННИХ; вулиця Леніна — центральна вулиця села.

Фото В. ГРИБА.

НЕВЕЛИКИЙ затишний будиночок по вулиці Чекістів. Сюди в Олександрію вже шість років надходять листи з Америки. Їх пише Поліна Сташевська, у минулому киянка, що виїхала з СРСР у 1979 році. Пише людина, котра втратила найдорожче над усе — батьківщину. За кожним словом горе, полемана доля жінки, котра у повній мірі пізнала життя на чужині. Звертаючись до свого брата Євгена Івановича Шушанського, — вона благав про допомогу.

Чому стала можливою сьогодні ця людська трагедія?

У руках Євгена Івановича тремтять густо списані нерівним почерком сестри аркушки паперу. Один за одним він передає їх мені, коротко коментуючи зміст:

«...ось тут про те, як вона хворіла, а це — її вигнали з роботи, в цьому місці — влаштувалася хатньою робітницею, тут — знову вказали на двері...»

«А зовсім недавно, — голос його змінюється від хвилювання, — ми отримали ось ці два листи. Так відверто про все вона ще не писала. Вікніці прохання: передайте в газету. Хай прочитає якомога більше людей...»

У Києві вона проживала у двокімнатній кооперативній квартирі по вулиці Бубнова, 8/11. Працювала на кондитерській фабриці імені К. Маркса, пізніше у Московському гастрономторзі міста Києва. З її слів, «зарплата забезпечувала хороше життя, дозволяла ні в чому не відчувати нужди».

Однак не складалося особисте життя: заміжжя, розлучення, вдруге вийшла заміж також невдало. Дітей не було. Самотності, здавалося, не уникнути.

У будинку, в якому вона жила, дві єврейські сім'ї збиралися ввечері. З ними вона просиджувала багато вечорів, жадбно слухаючи розповіді про «землю обітовану». Інколи закривалася думка: а що, якщо й мені спробувати... Ні родичів, ні навіть знайомих

за кордоном у неї не було. А для виїзду треба було мати серйозні причини. Сусіди обіцяли влаштувати виклик від «родичів».

Так було зроблено перший крок, про який вона пише: «Мене агітували, щоб я дала згоду на виїзд із СРСР. Я піддалася на умовляння, повіривши, що мені вдасться там влаштувати особисте життя». Крок, котрий, назвемо речі своїми іменами, привів її до зради. Незабаром із Ізраїлю надійшов офіційний документ, кот-

рини мав еміграції. Я відповіла, що вона не має ні політичного, ні релігійного спрямування. Я маю на меті влаштувати власне життя. Така відповідь їм не сподобалася...»

Як тільки стало очевидним, що чергового «дисидента» із Сташевської зробити не вдасться, до неї втратили інтерес.

Відійдемо трохи від основної теми нашої розмови і глянемо, що приховують за вівіскою «Об'єднаної служби Хіас», або як вона себе іменує, «Комітету по наданню допомоги емігрантам».

Вони і послали працювати на швейну фабрику. Працювала в нелюдських умовах по багато годин, а заробітку ледь вистачало на оплату житла та харчування. Та фабрика незабаром закрилася. Іншої роботи не запропонували з огляду на мій вік. Довелося найнятися хатньою робітницею до євреїв.

Саме тут з перших днів їй дали зрозуміти, що таких, як вона, за людей не мають. Хазяїн відверто знущався над емігрантами, підкреслюючи, що посаду у його домі у вихідні дні мають у минулому лікарі, інженери, вчителі. А коли вона натякнула про «єдність» єврейської національності, рівність і сів-

«Немає сил слухати тут єврейське радіо, котре голосить на весь світ: відпусти мій народ! Жодного дня не проходить без закликів вийти на демонстрацію перед радянською місією на 67 вулиці Нью-Йорка зі спеціально створеною пісню: «Спасемо наших єврейських братів. Вирвемо їх з СРСР!». Але на ці зборища виходять тут старі люди, що вже вижили з розуму і покидьки, котрі за пачку маці і пайок, що отримують у синагозі, готові подати

бу життя, застерігають від необдуманих кроків.

«...Прожила 6 років в Америці, я пройшла через усі «примани» цього «краю». Американці живуть замкнуто, емігрантів не люблять, а особливо росіян. Двері вони завжди тримають замкненими, у переважній більшості дотримуються принципу: людина людині — ворог. Тут багато жорстокості. Тут страшно жити. І не тільки через високу злочинність. Страшать взаємини між людьми, спосіб життя, система. Вихідці з СРСР тут — нижча каста, і це дають тобі зрозуміти на кожному кроці. Роботодавці відверто заявляють: «У нашій країні конкуренція, і ми надаємо перевагу людям, котрі народилися в Америці. Багато нью-йоркських фірм і компаній вивішують оголошення: «Ми приймаємо на роботу осіб віком до 40 років». Так, треба було їхати в США, щоб на собі відчувати жорстокість американської дійсності...»

— Вона живе зараз лише надією, — перериває хід моїх думок Є. І. Шушанський. — Надією на повернення. Здається, якщо її цього позбавити, то їй не буде ради чого жити.

«Люди! Євреї і не євреї. Не розлучайтеся зі своїми рідними. Ви ніколи собі цього не пробачите. Вам не прижитися корінням до землі Заходу. Ви дуже швидко розчаруетесь у всьому, приїхавши сюди. Такі, як я, гірко шкодують, що виїхали з СРСР.

Любі друзі! Спасібі вам, що вистачило терпіння прочитати мою довгу сповідь. Я допустилася великої помилки, і велика вина моя перед Батьківщиною. Прошу вас повірити у щирість моїх слів.

Люди! Допоможіть мені вибратися з цього болота. Пробачте мене!

З повагою до своєї матері-Батьківщини П. Сташевська.

Нью-Йорк, США». Чи пробачимо її ми з вами? Чи пробачить її Батьківщина?

Ю. СЛАВІН.

Нью-Йорк — Олександрія.

ЦЬОГО ВИ СОБІ НЕ ПРОБАЧИТЕ...

(СПОВІДЬ ЛЮДИНИ, ЯКА ВТРАТИЛА БАТЬКІВЩИНУ)

Поліна Сташевської, з метою возз'єднання сім'ї, запрошують її на постійне проживання. Треба було вирішувати. В той час викрити цю брудну фальшивку ще було не пізно. Але мужності для цього не вистачало... 4 травня 1979 року вона виїхала із СРСР.

«...Поїзд прямував до Відня. По дорозі від Братислави по вагонах ходили якісь люди, котрі називали себе ізраїльськими уповноваженими. Вони вимагали здати візи і емоляли їхати в Ізраїль. До того часу я вже була підготовлена не їхати в цю країну і документів їм не віддала».

Обманювати себе вже не було резону. Що чекає її в Ізраїлі? Злиття з «особливим», «винятковим», «богом обраним народом», про який кричить сіоністська пропаганда? Чи зустріч із «землею біблійських предків»? Ні, зовсім не про це у хвилини відвертості розповідали ще в Києві її «благодійники». Попереджали: вижити там в умовах злигоднів, безробіття, шовіністичного чаду буде важко.

«У Відні мені стало відомо, що можна виїхати в США. Єврейська організація «Хіас», в котру мене направили, почала вивчати при-

Офіційно сформульована і широко розрекламована сіоністська пропагандаю мета організації — надання допомоги особам єврейської національності, що виїхали із Радянського Союзу та соціалістичних країн. Фактично ж «Хіас» не що інше, як ланка в системі міжнародного сіонізму і далеко не з благородними намірами. Саме співробітники «Хіаса» беруть активну участь у прискіпливому першорядному опитуванні новоприбулих. Їх цікавлять секрети. Хто повідомляє їх, того відправляють для поглиблених допитів до американських консулств у Відні та Зальцбурзі. Фіктивні виклики радянським громадянам єврейської національності — це також справа рук «Хіаса».

Однак повернемося до теми нашої розмови.

«Мене передали другій організації — ІРС, котра, в свою чергу, направила мене в Рим для оформлення документів і виїзду в США. 25 липня 1979 року я прибула в Нью-Йорк. У відділенні організації ІРС прийняли дуже погано: прикидали, запитували, чого я приїхала. Мовляв, самі американці не вистачає житла і роботи. Сказали, що тут я нікому не потрібна. Кімнату для мене все-таки виді-

ту повинність допомагати один одному. У відповідь почула: «Радянських євреїв ми євреями не вважаємо».

За ці розмови її звільнили. І знову вона залишилася без роботи, без засобів для існування. Тоді прийшло розуміння того, що сталося. Думка про завтрашній день лякала.

За свої більш як п'ятдесят років, прожиті в СРСР, вона не знала і не могла знати, що криється за словами «безробіття», «невпевненість у завтрашньому дні», «загроза залишитися без даху над головою», «плата за лікування». Читачи про це в газетах, вона й подумати не могла, що це якоюсь мірою може торкнутися і її. Ці елементарні права людини здавалися їй гарантованими.

Але в цій країні права людини розуміли по-іншому.

«...Після всього пережитого я заховіла. Утворилася пухлина. Потрібна була операція. На її оплату пішло майже все, що в мене було...»

Немає щастя без Батьківщини — істина, забувши котру, доводиться платити найдорожчим. Поліна Сташевська зрозуміла це надто пізно.

навіть рідну матір».

Так, вербувати зрадників сіоністам з кожним днем стає все важче. Мало вже переконують провісницькі лозунги про «центральне місце Ізраїлю у житті світового єврейства». Вступати у «п'яту колону» сіонізму не дуже до душі євреям, котрі проживають в інших країнах.

«...Люди, дорогі! Не допустіть більше еміграції! Розкажіть євреям, що вони придуть сюди на мукі. Сіоністам треба постачати молоді гармати м'яса в Ізраїль. Скільки від них бід. Ізраїльські лисани не соромляться казати про те, як вони вигнали арабів із своїх земель і вбили їх, а потім називають цю землю святою...»

Руйнують плани сіоністів зібрати «навколо Сіону» євреїв усього світу. Сьогодні лише 25 процентів від загальної кількості єврейського населення проживає в Ізраїлі, і цифра ця з кожним роком зменшується. Ніхто не хоче, як пише П. Сташевська, бути гарматним м'ясом для Ізраїлю і прирікати себе на мукі...

Десять листів, надісланих П. Сташевською із Нью-Йорка у цей дім, красномовно свідчать про життя емігрантів у США, описують «примани» американського спосо-

15 РОКІВ БАНГЛАДЕШ

Відзначенню цієї знаменної річниці у житті Народної Республіки Бангладеш було присвячено вечір, який відбувся в Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування. Організували його члени інститутського клубу інтернаціональної дружби. Найактивнішу участь у святі взяли громадяни Бангладеш, які навчаються в Кіровограді.

Вечір проходив у залі, прикрашеному державними прапорами Народної Республіки Бангладеш, СРСР та УРСР. Звучали пісні, вітання на адресу дружнього народу. Студент-гуркурсник Бісвас Суніл Чандра розповів присутнім про свою країну, про життя народу, який п'ятнадцять років тому виборов незалежність і нині мріє побудувати соціалізм.

Секретар комітету комсомолу вузу В. Зозуля, вітаючи бангладешців з національним святом, розповів присутнім про їхню участь у громадському житті інституту, в багатьох цікавих починаннях студентського колективу. А потім друзі з Куби, Афганістану, Монголії, Радянського Союзу влаштували для «ювілярів» справжній концерт. В ньому взяв участь і студент із Бангладеш Бісвас Порімон Чандра, який прочитав російською мовою «Розмову з товаришем Леніним» Володимира Маяковського.

На закінчення вечора, який проходив під знаком боротьби за мир, зміцнення дружби й співробітництва народів, всі присутні співали «Гімн демократичної молоді».

К. КЕРІМЛІ,
студент КІСМУ.

НЕДАЛЕКИЙ той день, коли у стінах рідної школи прозвучить останній дзвінок і покличе кожного з цих хлопців та дівчат — випускників уже не на урок, а в доросле, незвідане ще життя... Яким буде воно, яке місце у ньому відведуть їм долі?

Для багатьох це питання уже вирішене. А дехто ще й ще раз намагається переконатись у правильності вибраного ним самостійного шляху.

ТВОЄ ПРАВО НА ТРУД

Педколектив міжшкільного навчально-виробничого комбінату, прищеплюючи учням звичку з ряду професій, допомагає їм зробити цей вибір. Нещодавно в МНВК відбувся профорієнтаційний вечір «Землю красить сонце, а людину — праця», що проходив при активній участі представників різних професій у районному будинку культури.

Відкриваючи вечір, вчителька Добровеличківської восьмирічної школи Н. С. Коляда надала слово завучу міжшкільного навчально-виробничого комбінату К. П. Зазимко.

— Молодість, — говорить Катерина Павлівна, — пора дерзати. Сповнені знань і готовності якнайшвидше влитися у трудову сім'ю мільйонів радянських людей і випускники комбінату, освоївши спеціальності механізатора широкого профілю, водія, оператора машинного доїння, електромонтажника, будівельника чи швеї, здебільшого прийдуть на різні ділянки виробництва. Чимало серед них таких, хто працював під час літніх канікул за цими спеціальнос-

тями й переконався: їхні знання, їхнє вміння потрібні людям, виробництву...

Н. С. Коляда познайомила присутніх з гостями «вечора». І надала слово другому секретареві райкому партії А. О. Чалавану. Про завдання, які стоять нині перед сільським господарством, про роль комуністів у вирішенні завдань, поставлених партією, говорив Арис Олексійович.

Передовий механізатор, ланковий буряківничої ланки В. Д. Гуляр колгоспу імені ХХІІ з'їзду КПРС розповів юлакам та дівчатам про індустріальну технологію вирощування цукрових бу-

ряків, про своє ставлення до хліборобської праці. У минулому році на кожному з 152 гектарів ланка Бориса Дмитровича одержала по 342,8 центнера цукристих, виборовши першість у соціалістичному змаганні серед буряководів району.

— Однією з провідних у творчості, — говорять вуча, — є нині професія оператора машинного доїння.

Доярка колгоспу імені Калініна М. Г. Олійник, яка надала в минулому році 4373 кілограми молока, теж звернулася до випускників МНВК з напутнім словом.

Зацікавлено слухали старшокласники і виступи Заслуженого вчителя УРСР В. Я. Ногі, який 40 років віддав школі та н зараз не залишає виховної роботи.

Перший заступник голови РАПО, начальник відділу з питань економічного розвитку П. І. Селецький розповів, як трудовлаштуватися після школи, де можна при бажанні продовжувати навчання.

В. СНИЖКО.

сміт Добровеличківка.

ДВЕРІ В... НІКУДИ

— **Д**ОВГЕ безробіття страшенно змінило мене, я став ніби ненормальний...

А тим часом йому тільки 24 роки, Михайло з Кіля, котрому недавно західнонімецьке телебачення дало можливість розповісти про свої тривоги з екрана. Він не почував себе зіркою — вся його «вибраність» обмежувалась тим, що за чотири з половиною роки безробіття він, молодий муляр, написав загалом 850 заяв з проханням надати йому робоче місце — безрезультатно.

допомоги по безробіттю, — чомусь не вважаються в ФРН безробітними. До армії праці слід було б додати й 200 тисяч молодих людей, котрі зайняті в різних «програмах допомоги», які не вирішують проблеми навіть на третину.

— Найгірше в цій ситуації те, що ми не можемо нічого істотно змінити, — сказав у телепередачі з участю Михайла один соціолог, який займається проблемами молодих. Справді, труднощі, які стоять перед ними, хто вступає в життя, інколи виявляються аж занадто великими.

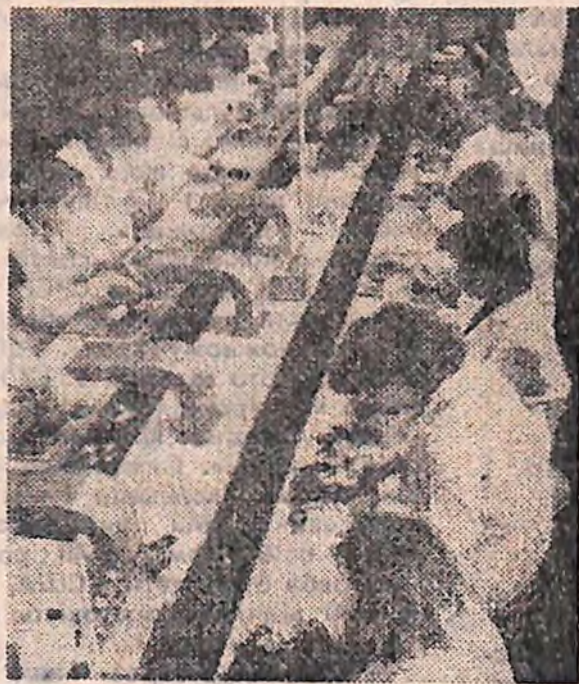
— Я все бачу в чорному світлі, — сумно констатує 19-літня дівчина — учасниця тієї ж передачі. А на запитання, чого б їй більше всього хотілося мати в майбутньому, вона відповіла: «Роботу».

— Роботи! — скандують тисячі демонстрантів на вулицях західнонімецьких міст. — Майбутнього! — вимагають молоді. Але...

Поки що їхні проблеми мало хвилюють владу імущих, які допустили, щоб безробіття в Західній Німеччині досягло, за даними профспілок, чотиримільйонного рівня. Значно важливішими уявляються їм турботи військового блоку НАТО, з яким уряд Коля єднають міцні зв'язки. Молоді голови цікавили його тільки під час передвиборної кампанії, а сьогодні він глухий до них. Практично кожен сьомий випускник в ФРН залишається без роботи.

Молодь сьогодні розуміє, що тільки шляхом спільної і активної боротьби можна добитися яких-небудь результатів. Вони виступають єдиним фронтом з Соціалістичною німецькою робітничою молоддю і компартією проти засилля властей і підприємців, котрі вже не можуть ігнорувати молодих голосів. Однак радикальних змін поки що не передбачається. За повідомленням Федерального інституту професійної освіти, до 1990 року, очевидно, 2,5 мільйона випускників шкіл і ПТУ будуть без роботи...

Д. ПОЛЯКОВ.
(АПН).

Здобуваючи професію, кожен хоче мати впевненість: свої молоді сили, твоє вміння потрібні суспільству...

Він не один такий. Про своє майбутнє не знають що й казати, ще 600 тисяч юнаків і дівчат Західної Німеччини. Саме таку цифру називає офіційна статистика, маючи на увазі безробітних у віці до 25 років. Насправді, на думку експертів, її слід подвоїти, а то й потроїти, тому, що число молодих безробітних, не охоплених нею, постійно зростає.

Багато хто з них давно втратив надію знайти місце через біржу праці і перестав на ній реєструватися, перебиваючись випадковими заробітками. Крім того, ті з молодих, хто після закінчення навчання опинився «в підвішеному стані» — ті, хто не працює і не одержує

«Нан» — по-афганськи «хліб»

Інтернаціоналізм сьогодні — це і синонім мужності, доброти й вірності радянським людям своєму інтернаціональному обов'язку на землі ДРА. Для воїнів, які служили і служать в обмеженому контингенті, для цивільних спеціалістів, котрі трудяться на афганській землі, сусідня країна стала частиною долі, школою змужніння і людяності. Про це розповідають і комсомольці-інтернаціоналісти з Бобринецького району, які стали учасниками «круглого столу» редакції «Молодого комунара».

Олександр ГИЧКО, викладач авіашколи ДТСААФ:

Наш підрозділ стояв табором в горах поблизу невеликого афганського кишлака. Хоча, правда, слово «поблизу» тут не зовсім відповідає ситуації. Подолати оті кілька кілометрів вузькими звивистими стежками між скелями і проваллями навіть для місцевих жителів було справою непростю. Та щодня біля нашого КПП можна було побачити гостей. Ще з перших днів нашого перебування вони визнали в нас друзів, готових щомиті прийти на допомогу. Найбільше клопотів випадало на долю військових медиків: серед мешканців кишлака було багато хворих дітей. Мені запав у пам'ять дід-афганець, який приніс на руках тяжко хворого онука. Все говорило про те, що хлопчик був на межі між життям і смертю. Треба було бачити, з якою надією поглядав старий на намет з червоним хрестом і як широко дякував потім за врятування малюка.

Микола ЛИСАК, водій колгоспу «Дружба»:

Афганські гори — суворі гори. Хто пізнав небезпеку кам'янистих гірських доріг, перевалів, той знає й ціну справжній солдатській дружбі. Там все навпіл — ковток води, цигаркова затишка, посвист бандитської кулі і підступна міна на дорозі. Вдень дороги живуть розміреними трудовими буднями, вночі — насторожено затишають. Сотні радянських машин, навантажених продовольством, медикаментами, тканинами, щодня прямують в гірські кишлаки — на допомогу афганським друзям. І на кожному повороті, за кожною скелею може чатувати бандитська засідка, готова все зробити для того, аби вантаж не дійшов до міс-

ця призначення.

Я згадую Костю Полякова із Душанбе, Володю Шовгеля з Дніпропетровська, Володю Гистіна з Комі АРСР та інших, хто був готовий щомиті прийти на допомогу товаришам. Солдатська дружба виручала на кожному кроці: на заняттях, у військовому побуті, в дорозі.

Алла ВОЛОШИНА, молодший медпрацівник інфекційного госпіталю в Кабулі, колишній пекар хлібозаводу:

Багато хорошого хочеться розповісти про афганський народ. Складний і знаменний період він переживає. Багато цікавого й корисного дізналася, спілкуючись із членами ДОМА — Демократичної організації молоді Афга-

ністану. Разом з ними ми готували й проводили мітинги дружби, вечори відпочинку, концерти. З величезним задоволенням побувала на зустрічі з молодіжним афганським ансамблем «Червона гвоздика». Подружилася і з кабульськими піонерами.

Взагалі, діти цієї країни товаришують з радянськими людьми. Особливо поважають воїнів-інтернаціоналістів. Я могла б навести десятки прикладів допомоги радянських солдатів жителям міст і кишлаків: як вони ділилися осягом, продуктами, ремонтували й будували житло...

В Афганістані я знайшла багато ширих друзів. Скажімо, люблю проводити вільні вечори в колі Аміра і Люби — інтернаціонального подружжя. У них міцна, дружна сім'я. Ростуть доньки Ніна і Марія.

Ми — медпрацівники, будівельники, інженери, вчителі, — всі, хто вині трудиться на афганській землі, віддаємо братньо-

му народові свої знання, снагу, уміння. Працюємо, як і належить вірним друзям, наполегливо й завзято. Зокрема, медсестра Ніна Сиворотка не раз виходила переможцем у соціалістичному змаганні, лікарі Ф. М. Бакалов та Світлана Григорівна Сагайдак за самовіддану роботу нагороджені медалями «За трудову доблесть»... Оце і є інтернаціоналізм в дії.

Микола ТОСИК, працівник районного радіомовлення:

Пригадую один з веселих днів у Кабулі. Тоді його мешканці вирішили організувати суботник і впорядкувати міські вулиці. Ще зранку скрізь чулася музика, пісні. Ми ж на своїх комсомольських зборах вирішили теж взяти участь у суботнику. Обзброїлися лопатами, відрами. Працювали на закладанні клумб. Поряд трудилися члени ДОМА, піонери. Наш словинковий запас, який би згодився для спілкування, обмежувався всього якимось десятком фраз. Але як добре ми розуміли один одного! Юсмішка, потиск руки...

Записав **О. ГАВРИЛЕНКО**, м. Бобринець.

У кінотеатрі «Комсомолец» обласного центру експонується виставка художньої та документальної фотографії «Кіровоградщина від з'їзду до з'їзду». На ній представлено кращі роботи фотожурналістів та кінооператорів Кіровоградщини. На знімку: одна з робіт, представлених на виставці. Це фото зроблено на вулицях Москви під час XII Всесвітнього фестивалю молоді і студентів — форуму дружби, миру, антиімперіалістичної солідарності молоді планети.

Фото **В. ГРИБА**.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

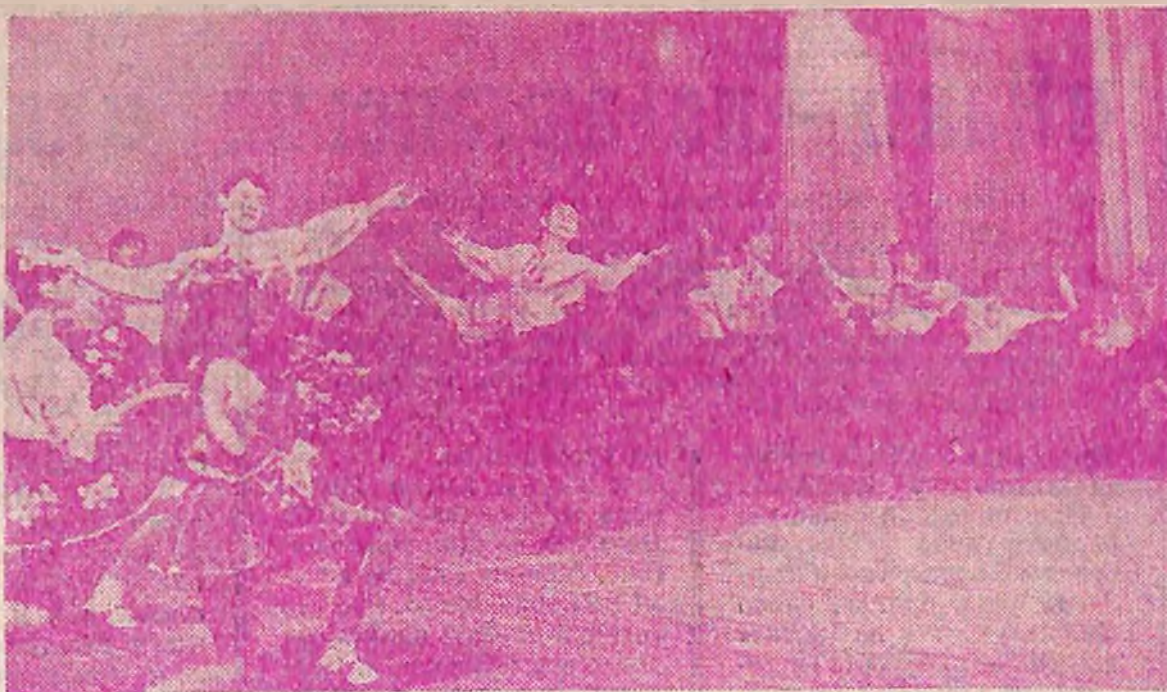
Радісно зустріли вихованці Ленінківського дитячого будинку (Маловисківський район) активістів обласної організації любителів книги, які привезли їм цінний подарунок — цілу бібліотеку, передану власниками домашніх бібліотек. Так бібліофіли області підтримали ініціативу книголюбів країни про безкоштовну передачу частини літератури із своїх зібрань в громадське користування.

На літературному вечорі, що відбувся з цієї нагоди, перед вихованцями і педагогами виступив лектор обласної організації товариства любителів книги, відмінник народної освіти УРСР В. І. Каюков. 26 років тому він, сам вихованець Ленінківського дитячого будинку, рушив звідси у великий світ. Йому було про що розповісти дітякам. Згадав Василь Іванович і про те, що багато книг дитбудинківцям подарували юні книголюби Кіровоградської середньої школи № 13.

Вихователі дитячого будинку Г. Д. Виноградова, М. П. Грозан, В. К. Грозан, які вже понад 40 років працюють з дітьми, говорили про те, що без книги вони не мислять собі їхнього виховання. Колектив дитбудинку щиро дякував книголюбам за їхній дарунок. І домовилися про нову зустріч.

Н. ГРИГОРОВА,
заступник голови правління обласної організації товариства любителів книги.

Для учасників зразкового хореографічного ансамблю «Пролісок» Кіровоградської області Палацу піонерів і школярів — лауреата республіканської комсомольської премії імені М. Островського, лауреата Міжнародного дитячого фестивалю «Радість Європи», лауреата VI фестивалю дружби молоді СРСР і НДР, дипломанта XII Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Москві — уже стало традицією шовесни давати концерти. Збір коштів від яких переказується у Радянський фонд миру.

Збір коштів від яких переказується у Радянський фонд миру.
Фото В. ГРИБА.

Американці — проти «голубого змія»

Один професор Брукленського медичного центру, розташованого в Брукліні, Нью-Йорк, всіх своїх пацієнтів зустрічає запитанням: «Ви палите? Якщо палите, то навіщо звертаєтесь до медиків?»

Куріння в Сполучених Штатах перетворилося на соціальну проблему. Статистика смертності загрозлива. Як твердять представники Американської медичної асоціації, щороку в країні од надмірної пристрасі до куріння в середньому помирає 350 тисяч чоловік. За даними федеральних закладів, куріння щороку коштує США більш як 60 мільярдів доларів. Ці суми витрачаються на лікування викликаних нікотином хвороб легень, серця та інших органів.

Американський інститут тютюну, що діє в результаті багатьох досліджень, установив, як куріння впливає на окремі соціальні і расові групи населення. Наприклад, для робітників палити куди небезпечніше, ніж для службовців, тому що вони найчастіше палять на робочому місці, де навколишнє середовище не так несприятливе для здоров'я. Зокрема, встановлено, що робітники азбестових заводів

хворіють раком легень у 10 разів частіше від робітників інших галузей. Серед курців імовірність цього захворювання більша в 50 разів.

Медики категорично попереджають про небезпеку так званого «пасивного куріння». Лікарі й соціологи стверджують, що діти, які вирости в сім'ях курців, завжди слабші за своїх однолітків, частіше від інших хворіють бронхітом і пневмонією. Головний хірург Санта-Барбара, Каліфорнія — Еверет Куп з телеэкрана звернувся до батьків, які палять: «Якщо вас хоч трохи турбує здоров'я і майбутнє ваших дітей, не паліть при них».

Коли лікарі і вчені почали широчинний наступ на куріння, тютюнові компанії спробували переорієнтуватися: більше випускати й активніше рекламувати м'який та жувальний тютюн. Однак, хоч в цьому випадку дим не потрапляє в легені, канцерогенні речовини все одно проникають в організм людини. Дослідження, проведені в штаті Північна Кароліна, підтвердили, що ті, хто нюхає або жує тютюн, в 4,2 раза частіше хворіють раком горла.

В 1971 року в США законом заборонено рекламувати сигарети по радіо й телебаченню. Телевізійна Американська медична асоціація намагалася використати улюб'яний вплив, щоб переконати конгрес заборонити таку рекламу і на сторінках газет і журналів.

Однак у коридорах конгресу активно діють представники тютюнових компаній, котрі певним чином впливають на його членів. А кілька впливових сенаторів із південних штатів мають навіть крупні тютюнові плантації, тож не дивно, що вони будуть голосувати проти власної нищіві.

В. КАВАЛЯУСКАС,
кор. АПН.

Нью-Йорк.

Редактор Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.
На украинском языке.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

НАША АДРЕСА:
316050. МПС,
м. Кіровоград,
аул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-55-65; відділів робітничої молоді та внутрішнього життя, сільської молоді — 2-53-94; пропаганди, листів і масової роботи — 2-59-82; учнівської молоді, морально-естетичного виховання — 2-55-65; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-53-22; оголошень — 2-56-65; коректорської — 3-61-83.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.